

26 листопада 2022 року почалася реалізація нової міжнародної ініціативи Grain from Ukraine, в рамках якої українське продовольство будуть експортувати в країни Африки та Азії. З 24 лютого 2022 року по 15 січня 2023 року з України було експортовано приблизно 9 млн тонн пшениці [4].

Бібліографічний список:

1. Рожко В. Воєнні баланси продовольства в Україні. Частина 3. Експорт. Експорт зернових культур. URL: <https://www.apk-inform.com/ru/exclusive/topic/1526929> (дата звернення: 11.03.2023).
2. Маковій Ю. Рік, що нас змінив і зміцнив – підсумки аграрного сезону 2021/22. URL: <https://kurkul.com/spetsproekty/1403-rik-scho-nas-zminiv-i-zmitsniv--pidsumki-agrarnogo-sezonu-2021-22> (дата звернення: 11.03.2023).
3. Війна й посівна: чи буде в Україні і світі продовольча криза – думки фермерів, економістів та Мінагро. URL: <https://suspilne.media/234621-vijna-i-posivna-ci-bude-v-ukraini-i-sviti-prodovolca-kriza-dumki-fermeriv-ekonomistiv-ta-minagro/> (дата звернення: 12.03.2023).
4. Моїсєєв В. Блокування експорту, посівна, руйнування земель: головні події на аграрному ринку у 2022 році. URL: <https://thepage.ua/agro/glavnje-sobytiya-na-agrarnom-rynke-ukrainy-v-2022-godu> (дата звернення: 12.03.2023).

УДК: 336.22:334.7

СПРОЩЕНА СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА МАЛИЙ БІЗНЕС В УКРАЇНІ

Савчук С.С., здобувач вищої освіти*,

Київський національний університет імені Тараса Шевченка,
м. Київ, Україна

Корисний вплив малого бізнесу на економіку країни є колосальним, що підтверджено досвідом західних країн. Однією із основ малого бізнесу в Україні є підприємства зі спрощеною системою оподаткування, тобто ФОПи-платники єдиного податку.

Історія ФОПів не є новою, адже спрощену систему оподаткування для фізичних осіб-підприємців увів у дію ще другий Президент України Л. Кучма 1999 року «для зниження податкового навантаження та стимулювання малого підприємництва» [1]. Зменшення кількості податків, простота ведення бізнесу, превентивний нагляд держави є безумовними плюсами для розвитку малого бізнесу.

* Науковий консультант – кандидат економічних наук, доцент М.В. Музиченко

Проте така організаційно-правова форма завжди була зручною для ухилення від сплати податків, підґрунтям для зменшення бази оподаткування та інших махінацій. І будь-які спроби держави врегулювати це питання стикається із сильним опором малого бізнесу.

Варто згадати про введення обов'язкового використання касових апаратів для ФОПів у 2022 р. Ймовірно, що фіскалізація полегшила б нагляд держави за бізнесом і вивела б чимало схем із тіні. Таке рішення призвело до протестів і зрештою використання РРО відтермінували у зв'язку із військовими діями [2].

Аналізуючи кількість активних ФОПів по роках, чітко прослідковується тенденція до їх збільшення за останній звітний період (рис. 1) [3]. Проте спостерігається їх різке падіння з 2016 року. Перш за все, це пов'язано із введенням обов'язкової сплати ЄСВ у 2017 р. за кожного ФОП незалежно від отримання ним доходу [4].

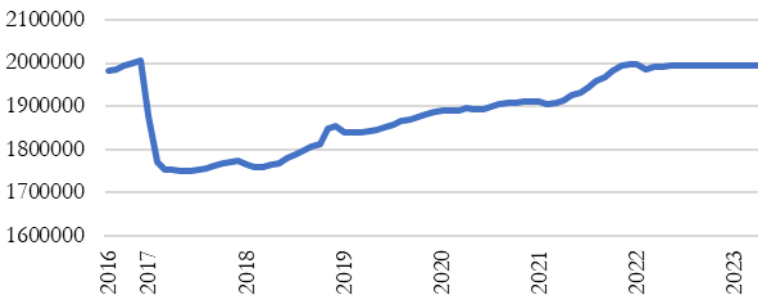

Рис. 1. Динаміка кількості активних ФОПів [3]

Як не парадоксально, такий крок не зменшив податкових надходжень від ФОПів. Упродовж 2016-2021 років надходження до бюджету за рахунок єдиного податку зросли більш ніж у 3 рази (табл. 1) [5].

Таблиця 1

Надходження до бюджету за рахунок єдиного податку по роках (мрд. грн)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Надходження до бюджету за рахунок єдиного податку по роках	10,32	15,45	19,88	24,95	27,63	34,81

Джерело: [5]

Підсумовуючи вищенаведене можна дійти висновку, що малий бізнес – це незамінна для розвитку економіки соціально-економічна система, яка у цілому покладається на таку організаційно-правову форму як ФОП.

Цьому явищу притаманні наступні тенденції:

– зростання ролі в економіці, про що свідчить збільшення кількості ФОПів а також податкових надходжень від них;

– їх використання для незаконних схем, пов'язаних з ухиленням від сплати податків;

– неприйняття малим бізнесом посилення нагляду з боку держави і фіскалізації його діяльності;

– відхід у тінь внаслідок збільшення податкового навантаження та інших обов'язкових платежів. Адже чітко спостерігається зменшення кількості ФОПів у 2017 р. Виникає сумнів, що із закриттям ФОП ці підприємці залишили свій бізнес і позбавили себе доходів, скоріше за все вони стали сірими для законодавства і продовжили діяльність без сплати податків.

Не викликає сумнівів ключова роль ринку IT-галузі як невід'ємної складової малого бізнесу в Україні, який показує неухильну тенденцію до зростання, при цьому аутсорсинг, який є основою для цієї сфери, покладається на ФОП.

В пріоритетах також є і вирішення проблеми із тіннізацією. Але державі необхідно знайти консенсус із суспільством, щоб знайти шлях із найменшим опором з боку малого бізнесу. Введення РРО можливо і ефективно вирішить це питання, але подібні різкі рішення наражають державу на черговий податковий майдан.

І звісно ж головним орієнтиром має бути подальше недопущення ускладнення ведення бізнесу, адже тільки так ми зможемо ефективно залучити населення до активного економічного життя держави і провести швидку повоєнну відбудову.

Бібліографічний список:

1. Зануда А. Хто такі ФОПи і чому вони проти РРО. Пояснюємо загадки слів з трьох літер. *ВВС Україна*. 2021.
URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-55618735>

2. Шмигаль: Впровадження касових апаратів для всіх ФОПів відтермінують. *Економічна правда*. 2022.
URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2022/03/7/683477/>

3. Фонономіка Економіка українських ФОПів в реальному часі. *Опендатабот*. 2023. URL: <https://opendatabot.ua/open/foponomics>

4. Баконіна О. ФОП без доходів та ЄСВ: сплачувати чи ні. *LIGA ZAKON*. 2020. URL: https://biz.ligazakon.net/news/192241_fop-bez-dokhodv-ta-sv-splachuvati-chi-n

5. ФОПи сплатили в бюджет найбільшу суму єдиного податку за 5 років *Опендатабот. Радіо Свобода*. 2022. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-fop-iedynyi-podatok-opendatabot/31674012.html>

УДК: 339.13

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ЗБУТОМ ПРОДУКЦІЇ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Степанов В.О., магістрант*,
Сумський національний аграрний університет,
м. Суми, Україна

Критичний аналіз наукових поглядів на сутність збутової діяльності дозволив ідентифікувати її як цілеспрямовану організаційно-економічну діяльність, яка направлена на збільшення реалізації товарів та послуг шляхом врахування виробничого потенціалу, технологічного циклу продукції, інноваційної складової діяльності підприємства, маркетингового плану, логістичних зв'язків, механізмів сервісної підтримки, пріоритетів зовнішньоекономічної діяльності підприємства відповідно до стратегічного плану розвитку підприємства, забезпечуючи двосторонній зв'язок підприємства з бізнес-партнерами та бізнес-інфраструктурою. При цьому під управлінням збутом продукції підприємства слід розуміти процес розробки, планування, координації, організації та контролю відповідних заходів і ключових показників ефективності та масштабів просування продукції на цільовому ринку з метою налагодження перспективних довготривалих стосунків з контрагентами [1, 2].

Практика свідчить, що в сучасних умовах інноваційна діяльність стає одним з головних факторів розвитку суб'єктів економічних відносин. Перманентні зміни умов зовнішнього макро- і

* Науковий керівник – доктор економічних наук, професор О.О. Красноруцький